

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

REDACTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei.

Unitatea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Momente

Dintre toate serbătorile creștine, Crăciunul, în care prăznuim Nașterea cea după trup a Mântuitorului Hristos, este serbătoarea cea mai prietinoasă, cea mai intimă și cea mai plină de farmec. Cântecul Ingeresc, în acordurile cărui mărirea cerească se înfrățeste cu pacea pământului, străbătând la acest praznic întreagă lumea creștină; steaua minunată a crailor dela Răsărit, ducând azi pe aripile credinței pe toți credincioșii la Pruncul din ieslea Betleemului; și însuși acest Prunc preaslăvit încunjurat de primii săi închinători, în frunte cu preasfânta sa mamă — sunt tot atâtea componente ale atmosferei pline de cea mai dumnezească căldură, care ne stăpânește pe toți în aceste sfinte zile de praznic. Și cum această serbătoare a păcii și a bune înțelegeri pogorâte din ceriuri, se nimereste la noi pe timp de iarnă, care ne predispuce, în chip firesc, spre aprofundarea sfintelor misterii creștine, este oarecum dela sine înțeles, că minunea dragostei dumnezeiești, vădită cu atâta putere în noaptea cea sfântă a Crăciunului, să trezească în inimile noastre ale tuturor cele mai curate sentimente de smerită închinare. „Hristos se naște, măriți-l, Hristos din ceriuri, întimpinăți-l, Hristos pe pământ, înălțați-vă!”

* * *

Atmosfera serbătorească de pace și bunăînțelegere, atât de firească la Crăciun pentru indivizi și familii, este anul acesta, am putea zice, un apanagiu al țării întregi. Cu toată patima politică, răscolită de alegerile parlamentare chiar acum în preajmă serbătorilor, atmosfera de pace, calmată într-un chip cu adevărat uimitor prin aducerea la putere a d-lui Iuliu Maniu, s'a turburat numai vremelnic și, se pare, mai mult artificial, așa că azi, la deschiderea parlamentului, ce cuprinde, pentru întâia dată în România mare, pe adevărații reprezentanți ai națiunii, întreagă obștea românească, și chiar minoritățile etnice, privesc cu multă încredere spre opera de consolidare a țării pe temeiurile principiilor de dreptate și legalitate, cerute atât de imperios de cel născut la Crăciun, în Betleemul Iudeii.

* * *

Un alt moment, care ni-se îmbulzește azi în vârful condeiului, este pacea ce stăpânește în biserică noastră. Odată cu pleacărea dela putere a celor ce credeau să și-o păstreze pe veci prin așfarea discordiilor între cele două biserici românești, au încetat ca prin farmec ostilitățile, fără de număr, menite a slăbi și, pe cât numai posibil, chiar a surpa temeliile sfintei noastre biserici unite cu Roma sfântului Petru. Nici justiția, nici administrația, nici faimoasa reforma agrară, și nici chiar „neodihniții” de ieri ai Sibiiului, nu ne mai închiează astăzi, și ne place să credem cu tărie, ca sfânta pace a Crăciunului va statornici pentru totdeauna această atmosferă de creștinească frățietate, care nu poate fi decât de cel mai bun augur pentru prosperarea țării și a neamului.

Gânduri de Crăciun

Câteva trăsături de condeiu pe marginea unor tablouri sugerate de Nașterea Mântuitorului

de canonicul Dr. IOAN BĂLAN

În nex cu nașterea Mântuitorului, înaintea ochilor noștri se perândă o serie întreagă de tablouri, cari de cari mai frumoase, atrăgând atenția pictorilor și interesând de aproape gustul celor mai rafinați literați. Într'adevăr, persoanele cari încunjură cu iubirea lor pe Pruncul din Betleem, cum și cele ce-l poartă sâmbetele, reliefează calități așa de expresive, încât, vreme îndelungată, stai uimit în fața lor.

Un lanț ales de frumoase pasteluri e călătoria magilor dela Răsărit. Ei își lasă casa și masa, dându-și bine seama de oboselile și mizeriile ce le vor eși în cale până vor ajunge să-și poată prezenta lui Isus omagiile și devotamentul lor.

Istoria lor pare a fi creațiunea unui geniu pentru a servi de îndrumare, întocmai ca și „Aventurile lui Telemac”. Întrează, ea nu poate fi cuprinsă în cadrul unui articol de ziar; de aceea vom desprinde doar vre-o câteva crâmpene, pentru noi de cea mai mare actualitate.

*

Evanghelia și istoria profană nu determină cu precizie situația socială a acestor oameni. Biserica, în condacul dela Crăciun, îi numește filozofi; tradiția spune că se ocupau cu astronomia. Legenda, care afirmă că au fost trei și le dă și numele: Gaspar, Melchior și Balthazar, zice că au fost „crai”, poate regi mai mici; și aici își află explicarea faptul că la Ierusalim merg deadreptul la Irod, și că au fost în stare să agite tot Ierusalimul.

În orice caz, ei n'au fost oameni de rând; ci au fost niște intelectuali, cari n'au cruțat bani, n'au pregetat oboeală și nu le-a păsat de mizerii, pentruca să-și poată stinge un dor fierbinte. E sigur, că au fost din Orient; se spune că din Persia, ori din Babilonia. Ei n'au plecat în excursiune științifică, pentruca să-și câștige glorie; de distracție nu poate fi vorba, doar și astăzi, când avem atâtea mijloace ușoare de transport, nu știu cui îi taie capul să facă, din plăcere, un drum așa de lung prin acele regiuni. Ei și-au pus în gând să cunoască pe Mântuitorul lumii, și, ca adevărați bărbați, nu s'au dat înapoi până nu și-au ajuns ținta.

O stea extraordinară, de care nici chiar ei, observatorii de toate zilele ai cerului, n'au mai văzut, le atrage în deosebi atențiunea. O altă lumină, trimisă din cer în sufletele lor, le arată undeva nașterea marelui împărat al sufletelor. Atâta le ajunge ca să se întovărășască și să plece la drum cu cea mai fermă hotărâre de a-și prezenta omagiile și devotamentul la picioarele noului împărat.

*

Steaua le arată drumul ziua și noaptea. Când sosesc însă la Ierusalim, steaua lor se ascunde. Dela cine puteau ei să ceară cele mai bune relații despre locul unde se afla tânărul împărat, decât dela Irod, care deținea acum puterea regală. Fără cea mai mică jenă, care e caracteristica oamenilor lași, și fără nici o umbră de diplomație, care înseamnă multă pagubă de vreme, magii îi vorbesc așa de limpede lui Irod: „Unde este acela ce s'a născut, împăratul Iudeilor? Căci iată am văzut steaua lui la Răsărit, și am venit să ne închinăm lui” (Mateiu 2, 2). — Ce mărturisire frumoasă de credință, care face cinste și unui martir!

Irod, străin de neamul pe care a ajuns să-l stăpânească, cu bani mulți, nu cunoștea religia poporului iudovesc. În vremea aceasta, toți Iudeii așteptau venirea lui Mesia, despre care așa lucruri determinate au spus cu sute de ani înainte profeții, indicând chiar locul și anul nașterii. Și, de toate acestea, Irod habar nu are. El își cumpăraseră domnia cu bani scumpi; singurul lui gând era să exploateze cât numai poate țara și poporul; religia supușilor săi nu-l interesa. — Cum nu se schimbă lumea! Câți Irozi-nărozi nu trăiesc și în mijlocul nostru, cari nu ne cunosc religia, și totuși o hulesc; cari nici idee n'au de realizările bisericii noastre, și cu toate acestea o terfelesc, deși, întocmai ca și Irod, trăiesc de pe spinarea noastră, și de n'am fi făcut noi unirea la Alba-Iulia, n'ar fi ajuns nicicând în slujba ce au!

*

Pentru un lucru, pe care foarte ușor putea să-l știe dela oricare preot, ori chiar dela un bun credincios, Irod adună tot sinedriul, 70 de inși. Aceștia îndată îi spun, că Isus are să se nască în Betleem. Aflând că Acela, pe care magii îl numiseră „împăratul Iudeilor”, are să se nască în granițele țării sale, Irod se turbură așa de mult, încât pune în fierbere tot orașul. Repede îi dimite pe magi, grăindu-le cu accent de fals: „Mergeți, întrebați cu deadinsul de prunc; și dacă-l veți afla, dați-mi de știre, ca să merg și eu să mă închin lui” (Matei 2, 8). — De câte ori n'am fost mințiți și noi, când ni-se spunea, că în constituție se vor asigura bisericii noastre drepturi egale cu ale oricărei alteia; și, la adevărat, ni-s'a asigurat „deopotrivă protecțiune”, fără ca bieții Ardeleni să-și dea seama de sensul vorbeii „potrivire”, care în o parte a țării e și măsură de păcat. Câtă mahnire vor fi având în suflete arhieriei noastre, cărora așa de plastic li-s'a explicat „dominațiunea”, pusă cu totul altfel în practică de toate guvernele de până acum!

Când au ajuns magii la Ierusalim și s'au hotărât să ceară concursul lui Irod, steaua cea minunată, care îi conducea și ziua și noaptea, s'a ascuns dela fața lor. Indată ce au părăsit Ierusalimul steaua li-s'a arătat din nou, și ne spune sfântul evanghelist Matei, că din acest prilej magii „s'au bucurat cu bucurie mare foarte“ (2, 10). — De sigur, că nu refuzăm sprijinul Statului, la care avem mai mult drept, decât ni-se dă. Dar să nu uităm, că forța unei biserici nu stă în mângâierile dela Te Deum-uri, nici în bugetul țării, și cu atât mai puțin în favorurile acordate de executorii nedrepti ai reformei agrare. Dacă biserica are nevoie de materie peste tot, și în special când marea majoritate a clerului e cu familie, să nu uităm un lucru: forța bisericii consistă în tăria credinței, în încrederea în Dumnezeu și în iubirea ce leagă în mănunchiu puternic pe fiii ei sufletești.

Când sosesc magii la Betleem, Isus nu mai e în peșteră; cuiva, poate unuia din păstori, i-s'a făcut milă de copilaș, și L-a adăpostit în casa sa. Aici li găsesc magii, cari li aduc cea mai profundă adorațiune și li oferă din vistieriile lor aur, tămâie și smirnă.

Pare că adorațiunea magilor a avut-o în vedere învățatul academician E. Fichot, când a spus: „Savanul, care încearcă cu loialitate să urce lanțul cauzelor, se oprește când ignoranța lui îl conduce la regiunea senină, unde rugăciunea e pentru sufletele delicate cea mai curată formă a gândirii omenești“ (Etudes, Tom 188, Nr. 13, p. 24).

*

Irod, care își omorîse soția și pe trei copii, se hotărăște ușor să omoare și pe pruncul Isus, și dă ordin ca să fie omorîți toți copiii dela 2 ani în jos din Betleem și din hotarele lui. Avizați de aceasta mai înainte de Dumnezeu, magii nu se mai întorc prin Ierusalim, unde puteau să fie uciși și ei ca niște „complici“; ci „pe altă cale s'au dus în țara sa“ (Matei 2, 12).

Nașterea Domnului trebuie să însemne și pentru biserica noastră un început de nouă cale, de realizări noi. Lupta, ce a trebuit să o ducem pentru a ne feri biserica de primejdia, în care vroia s'o trântescă proiectul guvernului trecut

relativ la regimul cultelor, a descoperit în rândul intelectualilor noștri: creștini devotați, pricepuți și energici. Insuși primul ministru mărturisește în public, că e fiu credincios al bisericii noastre.

Aceste energii prețioase trebuie adunate și coordonate, căci: unirea face puterea.

Sperăm că Asociațiunea Generală a Românilor Uniți va căuta să-și înceapă activitatea, dupăce valorile alegerilor au trecut, și va începe peste tot cuprinsul țării munca intensivă a organizării. Înșirarea sub cutele AGRU-lui o credem un omagiu tot așa de plăcut lui Isus ca și închinarea magilor, având acelaș scop sublim: intensificarea vieții religioase și apărarea drepturilor lui Dumnezeu.

În acest gând, zicem tuturor fraților de un sânge și de o credință:

Nașterea lui Hristos
Să vă fie de folos!

Rezultatele definitive ale alegerilor.

Deși rezultatul dela Cameră, publicat în numărul nostru ultim, acopere aproape în întregime realitatea, mai înfățișăm odată, acum după publicația oficială, datele referitoare la alegerile pentru Cameră, întregindu-le cu cele referitoare la Senat, cari încă sunt definitiv încheiate.

La alegerile pentru Camera deputaților s'au dat cu totul 2,840,041 voturi, dintre cari s'au anulat 53,321, socotindu-se ca voturi exprimate numai 2,785,603. Numărul acesta de voturi se repartisează pe cum urmează:

Național-țărăniștii . . .	2,208.518	adică	77.76%
Liberalii	185 514	„	6.53%
Averescu-Iorga	70 654	„	2.40%
Dr. Lupn	71 196	„	2.51%
Cuza	32 276	„	1.15%
Comuniștii	38 343	„	1.25%
Maghiarii	171 017	„	6.02%
Independenții	8.085	„	

În baza acestei proporții a voturilor, legea electorală în vigoare, care atribuie listei majoritare o primă formidabilă de jumătate a mandatelor cari nu s'au luat cu majoritate absolută pe județe (în cazul concret: 7, ale Maghiarilor din Săcuime), a dat partidului național-țărănesc, respectiv listei lui 348 mandate, Maghiarilor 16

mandate, liberalilor 13 mandate, blocului Averescu-Iorga 5 mandate și lupiștilor de asemenea 5 mandate. Scăzând din mandatele listei guvernului 12 mandate pentru Sași și Șvabi, 9 mandate pentru social-democrați, 4 mandate pentru sioniști și alte 4 pentru gazetarii independenți, partidul național-țărănesc stăpânește efectiv un număr de 319 mandate.

La alegerile pentru Senat s'au exprimat la Colegiul votului universal, cu totul 1,316,970 voturi. Dintre acestea au revenit listei guvernului 83,09%, asigurându-i reușita în toate județele țării, cu excepția celor trei județe din Săcuime, unde au reușit 3 senatori maghiari. Numărul senatorilor majoritari dela acest Colegiu este de 110, dintre cari 3 Germani și 1 sionist. Alte partide minoritare n'au luat la acest Colegiu nici un mandat.

Mai bun a fost, din motive ușor de înțeles, pentru liberali rezultatul dela Colegiul consiliilor, unde au luat 19 mandate, față de 49 ale listei guvernului, și trei ale Maghiarilor din Săcuime. Liberalii au mai luat 8 mandate și dela Camerele profesionale mai având în Senat și 9 senatori de drept, plus o bună parte dintre cele 25 mandate deținute, tot de drept, din partea băncii prelaților.

Mai amintim aici, ca un lucru deosebit de semnificativ, că Ardealul n'a dat partidelor minoritare românești un singur mandat, nici la Cameră, nici la Senat.

Un nou Consistor secret s'a ținut la

Roma Luna trecută, în 17 Decembrie, iară ca din acest prilej Sf. Părinte să îi procedat la crearea de noi Cardinali. Sacrul Colegiu al Cardinalilor a ramas astfel cu 7 vacanțe, având în sirul purpuraților în viață 30 de Italiani iar restul de 33 aparținând altor 14 țări și neamuri din Europa și America. În schimb, gazetele anunța că în acest Consistor ar fi fost vorba despre o iminentă împăcare a Vaticanului cu guvernul italian, punându-se astfel capet așa numitei chestii romane.

Nu suntem încă în situația de-a putea controla această știre, dar probabil că este a se reduce la vre-un cuvânt de simpatie față de guvernul italian, în alocuțiunea consistorială a Papei.

* * *

Foia „Unirii“

O conferență

În jurul literaturii messiane internaționale*)

de Al. Ciura

Izolată, umilită și înfrântă, Napoleon avu prilejul îmbelșugat să mediteze asupra nimicniciei pământului, în exilul său de pe insula Sfânta Helena.

Privind, de pe țărmul stâncos, eternul joc al valurilor, s'a gândit că viața omenească, chiar și a celor mai mari, nu e decât un val pribeag, purtat cu ușurință de puteri tainice.

Era o resemnare tăcută, o revenire la realitate, a celui ce a umplut lumea, în lung și lat, cu chiotul de glorie al numelui său.

Erau cele din urmă falfăiri din aripile lui de vultur rănit de moarte; actul din urmă al tragediei. Cortina avea să se coboare în curând.

În una din acele clipe de reverie, Napoleon s'a gândit și la Hristos, întrebându-se, cu o uimire, pe care nu mai încerca să o ascundă: Cine a fost Hristos? Fost-a El numai om? Dar cum e cu putință, ca un om să cucerească

atâtea milioane de inimi, peste întreg rotogolul pământului? Comparația i-se impunea fără voie: Cine e el, împăratul Cezarul, care a stăpânit o lume, alături de Acela, care singur prin puterea cuvântului e adorat în temple, și va fi adorat până la sfârșitul veacurilor? Trupul lui — al Cezarului — se va discompune, revenind în țărâna din care a fost plămădit; gloria lui va păli tot mai mult până va dispărea, ca un meteor.

Și, în aceiaș vreme, în catedrale și domuri falnice, ca și în bisericute sărace dela țară, tîm de tămâie și imnuri de laudă se vor ridica în slavă, până la sfârșitul veacurilor, preamărind pe cel ce a fost, este și va fi Domnul mării.

* * *

Problema aceasta și-au pus-o atâtea capete gânditoare, chiar dintre acelea, cari nu erau în termeni prea buni cu credința.

Între atâtea figuri de cras naturalism din opera lui *Guy de Maupassant*, abatele se strecoară, aproape totdeauna, senin și curat, cu privirea așintită dincolo de preocupările mărunte ale oamenilor de toate zilele. În nuvela „Bottezul“, în vreme ce toți ai casei se pornesc pe un chef strașnic, abatele se strecoară lângă leagănul copilului, în alta cameră, ingenunche lângă el, și lacrimile îi năpădesc când își dă seama, că stă alături de o mare taină: taina unei vieți noi.

Este un ungher tainic în sufletul omului, până la care nu poate răsbate, cu totul, noroul și ticăloșia omenească.

Din acest colțisor tainic, ținesc cele dintâi raze ale credinței, chiar și în multe inimi, cari păreau cu totul petrificate.

Din acest ungher virgin se inspiră strălucitele opere ale literaturii messiane.

* * *

Cu prilejul unei conferințe trecute am avu ocazia să ne întreținem o jumătate de ceas, făcând o incursie în domeniul literar, pe care îl vom numi de aci înainte *literatura messiană*. Am trecut într-o revistă sumară opere ca *Quo vadis?* *Nimicirea orașului Pompei*, până la *Din viețile sfinților* a dilor Sadoveanu și Pătrășcanu.

Cu acel prilej am amintit, foarte pe scurt, și de *Procuratorul din Judeea*, minunata evocare a lui *Anatole France*.

Cu voia DV., ne vom opri puțin asupra acestei evocări geniale.

Scena se petrece în orașul Bajae, din Campania, vestit pentru băile lui de sulf, și pentru viața de lux și plăceri în decursul sezonului, în lunile Martie și Aprilie.

Aici, la Bajae, Pontiu Pilat, fost procurator al Iudeii, acum îmbătrânit și bolnav, se întâlnește cu prietinel său din tinerețe L. Aelius Lamia, cu care petrecuse zile frumoase, chiar pe vremea, când Pontiu stăpâna în Iudeea, impliniindu-se de atunci 30 de ani.

Cei doi prieteni constituie însă o mare antiteză. Pontiu Pilat e funcționarul corect și

*) S'a ținut din partea autorului, în cadrele unei săli publice a Reuniunii „Sf. Maria“ din Cluj, la sfârșitul lunii Noemvrie. N. R.

Pastorale arhieresti

I.

In pastorala I. Preasfințitului mitropolit Vasile al Blajului

Hristos din ceriuri, întimpinați (Catavasia dela Nașterea Dlui).

...Biserica ne chiamă să întâmpinăm pe Dl Hristos, care vine la noi, din ceriuri. Și, dacă o biserică ne îndeamnă să-l întâmpinăm pe Mântuitorul, e dovadă, că Răscumpărătorul nostru s-a făcut mult bine și că El ne aduce mari bunătăți, prin nașterea Sa. Pentru că nime nu se întâmpină decât numai pe iubiții și pe binefăcătorii săi.

Binefacerile Dlui Hristos sunt multe și nemărginite de mari. Noi să ne restrângem și la marile bine, pe care ni-l-a făcut El, învățându-ne calea mântuirii. Căci *Dl Hristos a venit, ca El să ne învețe pe noi calea fericirii veșnice*. Fără de învățăturile lui, răzimați numai pe puterile noastre și pe înțelepciunea omenească, noi niciodată n'am fi putut ajunge la fericirea, după care însetează sufletele noastre.

Adevărat, că omenirea își avusese cunoștințele sale și înțelepciunea sa, omenească, și înainte de venirea Dlui Hristos pe pământ. Dar, nu mai puțin adevărat este, că înțelepciunea aceea omenească nu mulțumia sufletul omenească și ea nu putea să-l facă pe om fericit. Căci, pe timpul nașterii Dlui Hristos, omenirea întreagă aștepta, ca mântuirea și calea mântuirii să-i vină, nu dela oamenii neputincioși, ci dela Dumnezeu. Omenirea era pe deplin lămurită, că toată înțelepciunea omenească este deșartă...

De altmintrelea, iubiți credincioși, voi cunoașteți deșertăciunea înțelepciunii omenești din pășaniile voastre. Voi, nu odată, umblând după fericire și după mulțumire, v'ați pus nădejdea în bunurile pământești, iar nu în cele dumnezeiești. Voi credeți că veți fi fericți, dacă vi-se va împlini cutare ori cutare dorință pământească.

Dumnezeu v'a ajutat. Dorința vi-s'a împlinit. Și, când ea vi-s'a împlinit, voi nu erați deplin mulțumiți. Mai doreați ceva. V'ați înșelat în așteptările voastre.

Aceasta este înțelepciunea omenească. Ea crede, că omul poate să fie fericit pe acest pământ, dacă i-se împlinește pofta ochiului, adică dacă omul are bunăstare; dacă i-se împlinește pofta trupului, adică dacă el este sănătos și dacă poate da trupului tot ce-i cere; ori dacă i-se împlinește trufia vieții, adică, dacă poate ajunge în slujbe înalte și dacă e bine văzut de semenii săi.

Înțelepciunea aceasta omenească este o înțelepciune mincinoasă, iubiți credincioși. O mărturisiți înșivă atunci când nu sunteți deplin mulțumiți cu împlinirea dorinței voastre, despre care credeți, că vă va face deplin fericți, dacă vi-s'ar împlini toate dorințele pământești, pe cari le-ați putea avea. Împăratul Solomon căpătase dela Dumnezeu tot ce i-a dorit inima. El înșiră toate bunătățile, de cari avusese parte. N'a avut nici o dorință, care să nu-i fi fost împlinită. Și, când el nu mai avea nimica de dorit, căci gustase toate bunătățile pământești, sufletul său, amărit și amăgit, a trebuit să mărturisească, că toate bunătățile pământești sunt deșertăciune.

Și, e și firesc, iubiți credincioși, ca omul să nu simțească fericire pe acest pământ. Pentru că *omul nu e făcut pentru pământ*, după cum sunt făcute dobitoacele, ci el, având suflet nemuritor, e făcut pentru Dumnezeu. „Aceasta este viața de veci, ca să Te cunoască pe Tine, singur Dzeu adevărat, și pe carele ai trimis, pe Isus Hristos“ (Ioa. 17, 3). Și, după cum nu se potrivește, ci i-Ți face năcaz, un lucru, care nu e la locul său; întocmai așa nu se simțește bine și nu e mulțumit nici sufletul nemuritor, cu lucrurile pământești, trecătoare.

Adevărat că el, omul, având și trup, și petrecând pe acest pământ el are și datorii trupești față de sine, față de semenii săi

și față de familia sa. Și astfel, omul trebuie să se îngrijască de sănătatea sa și de mijloacele de traiu. Apoi tot el trebuie să-și împlinească datorițele de supus, ori de mai mare. Dar omul nu trebuie să socotească lucrurile acestea ca țință a vieții sale, ci numai ca niște mijloace, care duc la fericire...

Iată deci, iubiți credincioși, calea și adevărul, propovăduite de Domnul Hristos, pentru fericirea noastră. Ea stă în împlinirea datorițelor în viața aceasta, pentru ca să fim fericți în viața cealaltă. Și, iată și deosebirea între înțelepciunea omenească și între înțelepciunea dumnezească. Înțelepciunea omenească ne promite fericire pe acest pământ, pe care nu numai că nu ni-o dă, dar, pe deasupra, mai lasă și un gol și o amărăciune în sufletul nostru. Pe când înțelepciunea dumnezească, adusă de Domnul Hristos pe pământ, și care consistă în a împlini voia lui Dumnezeu aduce pace, mângâiere și mulțumire în sufletele noastre. Voi ați simțit mângâierea și mulțumirea aceasta sufletească ori de câte ori ați căutat să împliniți voia lui Dumnezeu, prin faptele voastre. Ascultați dar și de aci înainte de chemarea bisericii și urmați învățătura Domnului Hristos, care ne spune, că înainte de toate să căutăm împărația lui Dumnezeu, împlinind voia Lui.

„Hristos din ceriuri, întimpinați!“

II.

Invățătura despre umilință a I. Peasfințitului Valeriu al Orășii

Dumnezeu celor trufași le stă împotrivă, iar celor umiliți le dă dar (1 Petru 5, 5).

...Mântuitorul nostru Isus Hristos dela nașterea sa până la moarte, când a fost restignit între doi tâlhari, ne învață cu pilda sa, ca să fim umiliți și prin îndemnuri și asemănări ne arată, că fără de umilință nu putem să ne înălțăm la ceriu. Fiindcă *umilința e rădăcina tuturor virtuților*. Sf. Ieronim zice că umilința e cea dintâi virtute a creștinilor. Iar sf. Bernard zice că: umilința este virtutea

pedant, iar L. Aelius Lamia e un amator de aventuri și de viață galantă. O astfel de aventură galantă i-a provocat și exilul din partea împăratului Tiberiu, având astfel Lamia posibilitatea de a face cunoștință cu Ponțiu Pilat, în lungile lui vagabondări prin Orient.

Prietenii se bucură de revedere. Își povestesc viața dela despărțire, Ponțiu Pilat plângându-se, câte a îndurat pe urma intrigilor ce s'au ținut la Roma, pe la spatele lui. Pe urmă s'a retras la moșia lui din Sicilia, unde trăiește liniștit, departe de frământările și sbuciumul vieții politice.

Cei doi prieteni se despărțesc, rămânând să ia masa împreună la Ponțiu, ziua următoare, ca să-și împrospețeze amintirile din Iudeea.

A doua zi luară împreună o masă destul de bogată. Pe tăvi de argint, luară sturzi cu miere, stridii din Lucriu, și merene din Sicilia, udându-le, din belșug, cu vin de Falern.

Amintirile reveneau încetul cu încetul. Ponțiu se plângea de caracterul perfid al Evreilor, cari azi i-se târau la picioare, iar mâine amenințau cu resvrătire.

Lamia îl aproba, cu rezerva, că Evreii erau totuși foarte simpatice.

Golindu-și cupa de Falern, el suridea unei arătări nevăzute. „Am cunoscut o Evreică în Ierusalim — spunea el —, o dansatoare... O urmăream pretutindeni, până dispăru. Târziu aflai, că se alăturase la învățăceii unui făcător de minuni din Galilea. El se numia Isus; era

din Nazaret și a fost răstignit pe cruce, pentru nu știu ce crimă. Ponțius, îți mai aduci aminte de omul acela?

Ponțiu Pilat încruntă sprâncenele, duse mâna la frunte, ca cineva, care caută ceva în amintire:

— Isus? murmură el (*). Isus din Nazaret? Nu-mi aduc aminte...

* * *

Am dat o atenție deosebită acestei scurte nuvele a lui Anatole France, pentru că exprimă exact caracterul mândru al unui funcționar roman — în cazul de față Ponțiu Pilat —, care nu se sinchisea de preocupările religioase ale Evreilor, în perpetuă fierbere și revoltă. El nu afla nici o vină în acuzat: a încercat chiar să-l scape dela moarte, pe urmă, când ei au început să-l amenințe cu denunț la Cezarul, și-a spălat mâinile și a ridicat din umeri: »Nevinovat sunt de sângele acestui drept, voi veți vedea!«

Era plictisit.

A iscălit sentința de moarte pentru atâți pseudo-profeți, încât nu-și însemnase în memorie numele Celui ce era cu adevărat profetul trimis dela Dumnezeu pentru mântuirea lumii; numele lui Isus Nazarineanul.

Anatole France este unul din marii cinici ai literaturii mondiale. De data aceasta, însă, a avut cea mai deplină dreptate. Revistele străine anunță, mai recent, apariția unui volum în en-

glezește, conținând corespondența lui Ponțiu Pilat cu contemporanii săi din Roma. Cu toate străduințele mele pe la librării și biblioteci, n'am ajuns, până acum, în posesiunea acestui volum, pe care îl contemplam ca o surpriză, pentru conferința de azi. Și așa, sunt nevoit să Vă împărtășesc numai ce cunosc din cele câteva șire de recenzii, în cari se remarcă corespondența lui Ponțiu Pilat cu fruntașii intelectuali din Roma, până la moartea lui, a cărei dată nu e fixată (după o versiune s'ar fi sinucis), destituit fiind din slujbă la anul 36, trei ani după judecata de moarte a lui Isus.

Recenziile amintesc, că în aceste scrisori Ponțiu Pilat scrie mai de multe ori despre Isus și despre condamnarea Lui, fără să-i dea însă nici o importanță, și fără să aivă măcar ideie cine era acel tinăr profet revoluționar din Galilea.

Cazul s'a repetat și cu *Iosephus Flavius*, care pomenește de Hristos ca de un simplu proroc înțelept și cu istoricul *Tacit*, care se restrânge a aminti în Analele sale (15: 44), că Pilat a adus asupra Lui sentința de moarte.

Și așa, Anatole France ajunge reabilitat și confirmat prin chiar scrisorile lui Ponțiu Pilat, în nuvela sa »Procuratorul din Iudeea«.

Anatole France și Ponțiu Pilat erau de altcum două mentalități destul de înrudite sub raportul lipsei de credință, încât un acord desăvârșit se impunea prin ediția postumă a scrisorilor mai sus amintite.

*) După traducerea Iosif Nădejde.

prin care omul cunoscându-se limpede pe sine însuși se prețuește puțin. Simion Stylitul a cerut dela Dumnezeu să-i arate calea dreaptă a evlaviei, apoi a fost cuprins de somn și în vis i-s'a părut că sapă fundamentul unei case și a auzit o voce care îi zicea: sapă mai afund; el a ascultat și crezând că e deajuns, a voit să odihnească, dar vocea i-a zis din nou: sapă mai afund și aceasta s'a repetat de patru ori. În urmă vocea aceea i-a zis: destul, nu mai săpa, dar dacă vrei să termini clădirea, lucrează cu sânguință, că, fără de muncă sânguincioasă, nu poți isprăvi munca. Iată Dumnezeu a ascultat rugăciunea acestui drept și i-a arătat că, dacă vrea să se înalțe pe calea virtuților, trebuie să sape un fundament adânc al umilinții. Cu cât e mai mare clădirea, cu atât mai afundă trebuie să fie temelia.

Umlința nu e numai folositoare pentru mântuire, ea e necesară. Fără umilință devenim trufași până la nebunie și ne facem idoli pe noi înșine, cași Caligula care zicea: păstorul oilor nu e oaie, al boilor nu e bou, nici al caprelor capră, așa dară nici păstorul oamenilor nu poate fi om, ci zeu. De aceea zice despre el Philo: nebunul acesta a făcut din oameni dobitoace, ca să se facă pe sine Dumnezeu. Dar și dacă unul sau altul nu ajunge la o așa nebunie cași Caligula, prin îngâmfare poate ajunge în dușmănie cu biserica, ca mulți învățați, cum a fost Luther, Calvin, Zwingli, sau ca Fotie și Cerularie. Sau o putem păți ca Fariseul din parabola Mântuitorului, care, în biserică, unde cei umiliți își câștigă dar, el și l-a pierdut, și nu prin beție ori fărădelegi, ci rugându-se rău și nepotrivit, zicând: „Doamne mulțumescu-ți, că nu sunt cași ceilalți oameni, jefuitori, nedrepti, preacurvari, sau ca și acest vameș“.

De aceea e bine să medităm zilnic despre cuvintele sf. Apostol Pavel: „Ce ai ce nu ai primit? Iară de ai primit ce te fălești cași cum n'ai fi primit?“

Și dacă suntem ispitiți să credem că și noi am făcut ceva, să ne umilim ca sf. Apostol Pavel, care zice: „Eu sunt mai mic între apostoli, care nu sunt vrednic a mă chema apostol... Cu darul lui Dumnezeu, sunt ce sunt (I Cor. 15, 9—10)...

Să ne apropiem cu umilință de micul Prunc Isus, care pentru noi și a noastră mântuire s'a coborât din ceriu și s'a născut în peștera din Betleem; arătându-ne *pilda umilinții*; și să cerem darul său cel preasfânt ca să ne putem cunoaște bine pe noi înșine, să ne umilim cât mai tare, ca de azi încolo să putem crește cât mai mult în virtuți, ca prin viața noastră umilită să ne putem câștiga fericirea vecinică...

III

Indemnurile de serbătoare ale Preasfințitului Iuliu al Gherlei.

...Domnul îi cheamă pe toți, chiar din leagănul ieslei, cu brațele deschise și până pe sfântul lemn al Crucii. Dar nu toți răspund cu ascultare, așa că și astăzi se plinesc cuvintele Domnului: „Nu voiți să veniți la mine, ca să aveți viață“ (Io. 5, 40). „Eu am venit în numele Tatălui meu și voi nu mă primiți, dar să vină altul în numele său, pe acela îl veți primi“ (Io. 5, 43).

Câtă durere în cuvintele Domnului Isus. *Câți sunt și astăzi, cari nu-L primesc pe Domnul.* Se opresc azi și ei în calea frământărilor veacului acestuia, pentru că sutele de milioane de creștini opresc cursul veacului pentru a și îndrepta sufletul cu credință spre ieslea Betleemului. Dar ei nu înțeleg rostul adevărat al praznicului creștinătății, pentru că le lipsește lumina credinții. Unii au pierdut credința. Alții s'au ridicat vrășmași ai credinței și ai bisericii lui Hristos...

Alt leac nu este decât întoarcerea la Dumnezeu pentru a-i da mărire și pentru a primi pacea Lui.

Vindecare din rădăcină trebuie să aducă biserica Domnului, slujitorii altarelor Lui. Cuvântul împăcării este încredințat nouă, Venerați Frați și iubiți Fii. Cuvântul Domnului, care trebuie sălășluit în sufletele nouă încredințate. Lumina evangheliei împărăției ceriurilor este încredințată nouă pentru a lumina pe tot omul ce intră în lume. Domnul este lumina lumii. Cel ce urmează nu umblă în întunec, ci are lumina vieții. Această lumină a vieții trebuie să o așezăm noi în sufletele nouă încredin-

țate. Voi primiți, fraților, în brațele voastre pruncii, ce intră în lume. Li îmbrăcați în haina darului fiilor lui Dumnezeu. Prin sfântul botez ați aprins în suflet lumina darului și ați luat îndatorirea înaintea Domnului, ca slujitorii ai Lui, de a o păstra neatinsă până la sfârșitul vieții lor. Iată pentru ce în această luminată zi a Nașterii Domnului, în fața poporului credincios adunat în jurul altarului Domnului, Vă reamintesc *cea mai de frunte datorie, de a frânge pâinea învățaturii Domnului pruncilor.* Creșteți pe fiii lui Dumnezeu, cari ați fost aleși de Domnul de părinți ai lor. Creșteți cetățenii împărăției ceriurilor, știind, că astfel vor fi cei mai buni și credincioși cetățeni și ai împărăției pământești. Iar voi părinți pentru nimic în lume nu-i luați dela această învățătură. Ar fi mare păcat strigător la ceriu, dacă oarecare dintre voi pentru un folos vremelnic și pieritor ați face să lipsească pruncul vostru dela învățatura Domnului. Să cunoască cu toții din fragedă pruncie, cât au fost și cât sunt de scumpi Domnului Isus pruncii: „Lăsați pruncii să vină la mine“, îndeamnă Domnul pe apostolii săi. Lăsați, frații mei preoți ai Domnului, să meargă pruncii la Domnul. Duceți pruncii la Domnul. Luminați-i, slinițiți-i, apărați-i, de orice sminteală. Sunt pruncii scumpi ai lui Hristos. Și voi părinți și voi preoți ai Domnului purtați grijă de sufletul lor. Cu pecetea dragostei voastre vor ieși în viață, purtând lumina credinții ca o scumpă și rodnică binecuvântare pe cărarea vieții. Două ceasuri pe săptămână de clasă sunt ale credinții Domnului în școală. Faceți cu toții, preoți și părinți credincioși, să fie rodnice, binecuvântate acele ceasuri, întărind părinții cu pildă bună a vieții adevărat creștinești, ceea ce ei primesc în ceasurile rânduite religiunii dela părinții lor sufletești, dela preoții Domnului...

La școlile mai înalte vor intra cu sufletul bine pregătit în grija profesorilor de religie, cărora de asemenea se îndreaptă indemnul meu pentru creștinerea luminare a floarei alese a neamului. Nu fără durere am ajuns să vedem cum *s'au redus oarele de religie în clasele superioare ale școlilor Secundare dela*

Mai amintim încă două lucrări pentru a evidenția sfiala și *discreția*, cu care autori moderni celebri ating genul literar messian.

Este mai întâiu *August Strindberg*, care numai de religiositate nu poate fi învinuit, cunoscând DV. măcar pieza „Dșoara Iulia“, jucată și pe scena Teatrului nostru național din Cluj: un sujet din domeniul psiho-patologiei.

În volumul său „Frânturi din viața omenirii“ (traducerea lui Ion Gorun) are o strălucită schiță: *Leontopolis*. O caravană se oprise aproape de orașul Heliopolis. Erau cu toții Evrei, cari fugiseră din Palestina, de frica lui Irod, care dase porunca să fie uciși toți copiii, mai mici de doi ani. Un roman se opri în fața unei femei, ce-și alăpta copilul, cerând lămuriri dela bărbat, pentru-ce femeile au adus toți copiii mici cu ele?

Bărbatul spuse cu sfială, că Irod tetrarhul a dat porunca de măcel, auzind că la Betleem s'a născut un rege al Iudeilor. Romanul își luă rămas bun, spunând Evreului, că nu există nici o mântuire decât prin Roma.

Abia în cele trei șiruri dela sfârșit, autorul spune, discret:

Evreul se apropie de femeia lui:

— Mario! zise el.

— Iosif! răspunse ea. Incet! Copilul doarme.

Aceeaș discreție este în opera mai recentă a lui *Merejkovskij: Messia*.

Când am zărit, la vitrina librăriei, cele două

volume ale romanului, le-am cumpărat și am fugit, fericit, cu ele spre casă.

În două seri l-am dat gata, făcându-mi și notițele de rigoare.

Mărturisesc, că întâia impresie a mea nu a răspuns așteptărilor, ce le aveam în legătură cu talentul unui mare scriitor ca Merejkovskij — dacă D-V. admiteți: cel mai mare dintre scriitorii contemporani în viață.

Citsem lucrările lui principale: Moartea zeilor, Leonardo da Vinci și Petru cel Mare.

Și oamenii descriși în aceste romane, împreună cu epoca lor, mi-au rămas așa de întipăriți în minte, ca și când i-aș fi cunoscut în viață, dela Iulian Apostatul până la surăsul superb și tainic al Giocondei, până la creația sublimă a Cinei celei de taină, și până la vutca lui Petru cel Mare.

Mă gândiam: Iată, un mare scriitor contemporan a îndrăsnit, *în sfârșit*, să atace un sujet, care trece peste limitele, destul de largi, ale tuturor epepeelor.

Dar marele scriitor s'a restrâns la contururi vagi, dându-ne pagini superbe din viața vechilor Eghipteni de pe vremea faraonului Akhenaton, și marcând — în stil de cea mai fină dantelărie — pe Cel ce avea să vină.

Nu îndrăznește deci, să intre, *în medias res*, deocamdată.

Duhul unei primeniri sufletești plana în aer, și nu se mai putea ascunde sub basme întărsiate. În templul din Heliopolis ideea mono-

teismului ieșea tot mai mult la suprafață, rămânând ca poporul să creadă, și pentru mai departe, în mai mulți zei, și chiar în zei cu înfățișare de animale.

Faraonul era deadreptul *fiu* lui Osiris, dar structura piramidelor marca ideea unui singur Dumnezeu, în trei persoane. Dar faraonul Akhenaton, mai avansat în tainele credinței, a înțeles, după îndelung sbucium, că nu e fiul lui Osiris, ci un muritor, ca toți muritorii. Dinspre Răsărit — Miază-noapte sosiau solii, cari aveau să schimbe, în scurtă vreme, mentalitatea de veacuri a omenirii.

Toată lumea se întreba: cine e *El*, cece va veni? Răspunsul era confuz, dar în cuvintele lui macabre răsbăteau și raze de adevăr. Cu ocazia unei orgii, Zen, preotul lui Osiris, profetisează: „Din neam de săraci se vor ridica zei noi și lumea asta se va răsturna cu totul... Va fi un cer nou și un pământ nou... Acolo mielul paște în pace alături de leu și copilul își întinde mâna, fără teamă, spre cuibul șerpilor. *Binecuvântat celce vine întru numele Domnului.* El vine ca ploaia peste câmpiile cosite, ca roua peste pământul ars de secetă...“

În acest stil e scrisă această operă, care schițează foarte vag, ca într'o Fata Morgana îndepărtată, venirea Mântuitorului. Găsim aici pagini superbe despre cultul zeului Osiris, revărsarea Nilului, viața la curtea Faraonului, cultul morților și îmbalsamarea lor, credința în viața de apoi, revolte religioase, viața sclavilor. —

două pe săptămână, abia îndestulătoare numai la una, păgubind prea simțitor puțința de sufletească pregătire și păgubind astfel peste tot pregătirea fiilor aleși ai neamului, nădejdea viitorului nostru. Această durere a noastră, nu mă îndoiesc, este durerea tuturor părinților. Biserica a cerut, toate bisericile țării au cerut, să se redea numărul orelor de religie avut înainte, și avem cele mai bune nădejdi de a-le primi. Din partea voastră aveți datorința, pentru binele sufletesc al pruncilor Voștri a sprijini străduința noastră, cerând deputaților și senatorilor, pe cari i-ați ales, în ori ce partid ar fi ei, să lucreze într'acolo să se îndrepte paguba ce s'a adus învățaturii religioase, spre bucuria și mângăierea noastră a tuturor și pentru binele neamului și al țării. Rugămintea mea merge și către dânsii azi, știind că așa vor sluji bin: sufletul neamului, care și pentru neam este mai mult decât trupul. Am nădejdea, că la întâia întâlnire cu voi Vă vor aduce vestea cea bună...

În al zecelea an al Unirii, prăznuind Crăciunul în țara noastră să ne arătăm vrednici înaintea lui Dumnezeu de binecuvântarea hărăzită neamului nostru.

Să lucrăm cu toții din răputeri pentru îndreptarea pașilor neamului pe cărările Domnului, cari sunt cărările vieții. Să pornim renașterea neamului dela renașterea sufletului creștinesc, prin care au trăit părinții noștri...

Atunci „Domnul, tăria poporului său va da; și va binecuvânta pe poporul său cu pace“...

Un jubileu al Papei. Joia trecută, în 20 Decembrie, s'a prăznuit la Roma, cu solemnitate deosebită, jubileul de 50 ani de preoție a Sfântului Părinte Pius al XI-lea. Din prilejul acesta, în întreaga biserică s'au înălțat rugăciuni fierbinți pentru viața și sănătatea capului ei văzut, și, alături de omagiile unanime ale sutelor de milioane de credincioși, s'au depus la picioarele Papei și daruri bogate, menite a-l ajuta în opera-i de binefacere. În scopul acesta s'a dispus o colectă și în bisericile noastre din arhidieceză pe ziua a doua de Crăciun.

Între cari Evrei mulți — și, trecând ca un fir roș dealungul celor două volume, dragostea Faraonului Akhenaton către dansatoarea Dio.

Volumul al II-lea are chiar subtitlul: »Umbra celui ce va veni«...

Va să zică numai *umbra*.

Nici un scriitor de talia lui Merejkowskij nu îndrăznește deci să se apropie dintr'odată de acest subiect. O pornește pe departe, neîndrăznind să privească deadreptul în lumina soarelui orbitor.

Avem convicția, că autorul ne va da încă un volum, s'au două, pentru sondarea acestui subiect, întrucât *omenește* poate fi sondabil

* * *

De încheiere, fie-mi permis să dau și o schiță foarte scurtă, a subsemnatului, cu subiect din acest gen literar.

In vremea aceea... *)

Iară când s'a născut Hristos în Betleemul Iudeii, o stea minunată a purces din înaltul cerului, călăuzind pe cei trei crai dela Răsărit.

Se vedea strălucind în slavă, coborîndu-se câte odată mai jos, când ceața încerca să-i întunece strălucirea.

Când cei trei magi au ajuns în fața staulului, unde se săvârșise minunea, steaua s'a oprit și se cufundă în ceață.

Lumea ce năpădise din toate părțile, ca să ia parte la înscieri, rămase pe o clipă uimită de strălu-

*) Vezi »Societatea de mâine«. Cluj. 1925 p. 907.

Colinde...

*Sunt iar în satul meu natal și mic
de lângă Mureș*

Sunt iar copilul neustâmpărat și gureș...

*M'am reîntors lângă părinți — acasă,
A cătaoară, nu știu...*

Oi știu, că iarăși o să plec și iar să viu...

*E drumul, care-l fac de-atâția ani
De-odinioară...*

Când am plecat la școală 'ntâia oară...

Și câte amintiri nu mă 'mpresor...

*În seara asta de ajun,
Când parcă mă simțesc mai alb, mai bun...*

*M'am înalbit la suflet cu neaua de afară.
Și m'au făcut mai bun*

Colindele pe cari le-ascult, în seara asta de ajun...

*Colindele cari îmi desgrop din anii grei...
Dintre ruine...*

Copilăria care a murit în mine...

*... Și nu știu cum parcă mă văd și eu
Cu 'n alte vremi...*

Copil zglobiu și gureș

Colindând...

În satul meu natal de lângă Mureș

Bazil Gruia.

Steaua dela Răsărit

„Iar dacă s'a născut Isus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod împăratul, iată magii dela răsărit au venit în Ierusalim zicând: Unde este celce s'a născut împărat al Iudeilor? Iată noi am văzut *steaua lui* la răsărit, și am venit să ne închinăm lui“ (Matei, 2, 1—2).

De aproape douăzeci de veacuri, bărbații iscusiți în astronomie s'au întrebat și se întreabă și astăzi, ce fel de stea a fost aceea care s'a arătat Magilor, și prin urmare care este și cum se numește în astronomie *steaua lui Mesia*?

cirea stelei minunate, pe urmă își văzu de treburi, în căutarea lăcașului de noapte.

Cei trei crai dela Răsărit, descălicând de pe cămile, și luând cu ei darurile scumpe ce aduceau, rămaseră surprinși când aflară staulul aproape gol.

Câțiva păstori se închinau înaintea Copilului, oferindu-i mielusei, cari sburdau în jurul ieslei.

Ei aduseră darurile, și căzând s'au închinat Lui.

Atunci se auzi de afară o gălăgie mare.

Copiii din oraș și cei veniți cu părinții din depărtări mai mari, văzură steaua și aflaseră de sosirea celor trei magi.

Ei intrară în peșteră gălăgioși, dar conțeniră din sbenguelile lor, când văzură pe cei trei magi îngenunchiați, alături de păstori. Îngenunchiară și ei.

Iar Copilul dumnezeesc își întinse mânuțele spre ei și le zâmbi.

Văzând strălucirea ce împrejuia capul celui nou născut, se apropiară cu teamă de scutecile Lui sărace.

Ii prinseră mânuțele, îi atinseră părul auriu, încercând să pună mâna pe strălucirea ce-i împrejuia capul.

Noul născut încerca să întoarcă privirea spre ei, vesel de bucuria cu care mititeii sburdau în jurul lui.

Deodată își oprise ochii lui albaștri asupra celui mai mititel, un băiat de aproape doi-trei ani și bătut din mânuțe.

Copilul se apropie de El, drăguț, cu bucle negre crețe, îi prinse mânuțele, și îl sărută pe buclele aurii.

Unul din cei trei crai se ridică și mângâind părul creț al copilășului îl întrebă:

— Cine ești tu?

— Eu sunt Iuda.

— Cine e tatăl tău?

— Tatăl meu e Simon.

— De unde ești tu?

Copilul rămase încurcat și răspunse pe urmă:

— Nu știu.

Multe sunt părerile multora, iar din toate, noi vom încerca să arătăm cetitorilor noștri, care a fost, sau ce a fost această stea minunată, care a condus pe înțelepții păgâni, mithriaci și adoratori ai stelelor și ai focului, de pe întinsele teritorii ale Persiei până la smerita peșteră din Betleemul Iudeii.

Astronomul Keppler zicea că aceasta a fost o *stea nouă*, care intrând în articolul împreunării altor stele, și mai cu seamă a planetelor Saturn, Iupiter și Marte, a produs acel efect minunat, de a condus pe magi până la Betleem. După socoteala marelui astronom, aceasta s'ar fi întâmplat la anul 39 Iulian, adică cu doi ani înainte de Hristos, după cum socotim noi astăzi. 1)

Alții, ca I. Hontheim, H. Kritzinger ș. a. zic că aceea stea n'a fost altceva decât însași încrucișarea planetei Iupiter cu Saturn în zodia Peștelui, și s'ar fi întâmplat cam cu șapte ani înainte de Hristos, după socoteala noastră de azi: între sfârșitul lunii Noemvrie și începutul lunii Ianuarie. 2)

Un alt astronom german, A. Stentzel, zice că steaua aceea n'a fost alta decât cometa Halley, care s'a fost arătat în Palestina, în ziua de 12 Octomvrie, anul al doisprezecelea înainte de Hristos, după calculul de azi; iar Isus — zice numitul astronom — s'ar fi născut câteva zile mai înainte, adică prin 19 Septemvrie al aceluiaș an. 3)

Același lucru îl susțin și astronomii italieni D. Argentieri 4) și L. Perserico 5), dar până acum niciuna dintre aceste cercetări astronomice nu au putut să ne asigure care a fost într'adevăr steaua minunată ce s'a arătat învățaților a-

1) Vezi I. Keppler, De stella nova Serpentarii c. 26, în Opera omnia, vol. II. Frankfurt 1859, pag. 709.

2) Vezi I. Hontheim, articolul »Der Stern der Weisen« în revista »Der Katholik« 87, 2, 1907 și »Die Konjunktion des Iupiter und Saturn im Jahre 7 v. Chr.« în aceeaș revistă, 88, 2 anul 1908; H. Kritzinger, Der Stern der Weisen, Gütersloh, 1911, pag. 95—98.

3) Vezi A. Stentzel, Iesus Christus und sein Stern. Hamburg, 1913, pag. 174—211.

4) Nuova determinazione della Cronologia neotestamentaria e identificazione della stella dei Magi con la cometa di Halley. Aquila, 1914, pag. 20—26.

5) Quanto visse Gesù, Vicenza. 1920, pag. 41—49.

Alții, mai mărișori, îi veniră în ajutor:

— Din Iscariot.

Magul clătină din cap:

— Așa dar tu ești Iuda din Iscariot, mititelule?

Și îi mângăie părul negru.

— Magul luă o bucată de cărbune și prinse pe peretele alb al peșterei imagina, cum mititelul Iuda, sărută pe micul Isus.

Dar lumina din peșteră era slabă și umbrele dau proporții uriașe desemnului.

Se părea că nu doi copii, ci doi oameni mari stau alături, și unul îl sărută pe celălalt...

Târziu când zorile își aruncau lumina lor violetă la poarta staulului, părinții dormeau, iar Copilul privea neconținut la imaginea de pe perete, până ce adormi.

Și li-s'a părut lor, sau lucrul se întâmplase aieva? Copilul prinse a gănguri prin somn:

— Amin, amin, zic vouă, că unul din voi mă va vinde!...

* * *

Și cu acestea am ajuns la sfârșitul acestei reviste fugare.

Nu avem, în nici un caz, pretenția de a fi trecut în revistă toată producția literaturii messiane, ci am cules abia câteva flori din o grădină, cu o floră din ce în ce mai frumoasă și mai variată, în care fiecare în limba lui laudă pe Domnul.

N'am pomenit, de pildă, capodopera despre viața lui Isus a lui *Giovanni Papini*, asupra căreia va trebui să revenim odată într'o conferință închinată numai acestui subiect, ce depășește limitele literaturii messiane, și trece în domeniul teologiei științifice.

stronomi din Răsărit, îndemnându-i să-și părăsească familiile și patria, și să-i hotărască să alerge în urma ei întru căutarea unui împărat nou născut, în Iudea, pe drumuri necunoscute și expuși la atâtea primejdii.

Sfântul evangelist Matei ne spune că Magii — despre al căror număr nu zice nimic —, după ce s'au consultat cu Irod și cu membri sinedriului din Ierusalim, abia ieșiți din Ierusalim pe drumul spre Betleem, steaua care înainte fusese ascunsă pentru un timp, li-s'a arătat din nou, și mergea înaintea lor, iar asupra locului, unde era Isus, s'a oprit (Matei, 2, 9—11). Considerând deci textul sacru, apoi personalitatea și firea Magilor, precum și drumul ce au avut de făcut din patria lor și până la Betleem în Iudea, ne vom convinge, că nici una dintre aceste combinațiuni astronomice n'a putut să conducă pe închinătorii stelelor pe urmele noului împărat Mesia, născut în peștera sfântă.

*

Patria Magilor nu ne este cunoscută cu siguranță, precum nici condițiunea socială, nici numărul lor; dar din istoria timpului, din numirea de *Mag* și cu deosebire din studiul stelelor, căruia erau dedicați cu totul acei înțelepți bărbați, putem deduce — dacă nu cu siguranță, cel puțin cu cea mai mare probabilitate — atât patria, cât și condițiunea lor socială.

Cuvântul „*Mag*” este de origine persană și în limba vulgară a Perșilor pe timpul Sasanizilor cuvântul „*Magh*” însemna preot.¹⁾ Fürst²⁾ zice că însemnează „*înțelept*”, de oarece în limba hebraică și aramaică se traduce cu: חכם = hacam. Alți filologi zic că însemnează „*mare*” și derivă dela cuvântul sancrit „*Mahat*”, dela care derivă și grecescul „*Miyas*” și latinescul „*magnus*”.

În cartea lui Danilă (5, 11) aflăm, că acest profet în Babilonia a fost pus mai mare peste toți „*magii*” de sub stăpânirea lui Nabucodonosor. Numele de „*mag*” deci, deși este de origine persană, era cunoscut de babiloneni încă înainte de regele Cyrus.

În profeția lui Ieremia (39, 3), între oficianții trimiși de Nabucodonosor în Ierusalim, vedem și pe o căpetenie a „*magilor*”. Acest nume însă la Babiloneni însemna o clasă veche stăpânitoare, pe seama căreia era rezervată preo-

Constatăm, cu mângâiere sufletească, cum acest gen literar ia proporții tot mai grandioase, cum elita literară a întregii lumi civilizate se înșiruie, în rânduri tot mai compacte — chiar în aceste vremuri de decadență morală postbelică — pentru preamărirea Aceluia, care a spus: „*Tot cel-ce mă mărturisește pe mine înaintea oamenilor, mărturisi-l voi și eu pe el înaintea Tatălui meu, care este în ceruri*” (Mat. 10, 32).

Date recente asupra clerului catolic. După o statistică întocmită de curând la Roma, gazetele anunță, că alături de cei vre-o 1000 episcopi ai bisericii catolice, căpetenia creștinătății are la dispoziția sa o armată de peste 350,000 preoți, dintre cari nu mai puțin decât 110,000 sunt angajați în diferite misiuni printre popoarele, cari încă n'au ajuns să cunoască lumina evangheliei mântuitoare. Destul de însemnat este, în timpul din urmă, la aceste popoare și numărul preoților indigeni. Ocupându-se misiunile și cu chestiuni de cultură generală și fiind ei în permanent contact cu Vaticanul, acesta are din toată lumea informații mult mai rezezi, mai exacte și mai amănunțite, decât orice birou de informații și agenții telegrafice internaționale.

¹⁾ Vezi Hyde, De religione veterum Persarum.

²⁾ În Hebräisches Handwörterbuch la cuvântul: *Mag*.

ția, și care se ocupa și cu astronomia, precum aflăm în observațiunile lor astronomice, trimise de Callistene lui Aristotel, cari observațiuni cuprindeau un spațiu de 1903 ani.³⁾

După evanghelie, Magii au venit din Răsărit, și prin urmare n'au putut să vină decât sau din Persia, sau din Chaldea, care era tot sub stăpânirea Perșilor.

Magii din Persia venerau divinitatea supremă numită *Ahura-Mazda*, sau *Ormuzd* (=luminosul, strălucitul, nemărginitul, preabunul, preaînțeleptul, preafrumosul, preadesăvârșitul, preactivul), căruia nu-i ridicau nici statui, nici altare; ci îl cinsteau cu viață aspră, cu cântări și rugăciuni. Magii din Chaldea însă au rămas influențați de sclavii lor Evrei, de pe vremea lui Nabucodonosor și Cir. Cunoșteau sf. Scriptură, și cu deosebire profeția lui Danilă, care a fost căpetenia lor în acea vreme, și care arăta și anii câți vor mai trece până la triumful lui Mesia. Cunoșteau apoi și profeția lui Balaam despre „*steaua*” lui Iacob, iar cunoștințele acelea dela Magi trecură și la popor, așa încât pe timpul nașterii Mântuitorului era o părere generală și statornică în Răsărit (Persia și Chaldea), că din Iudea va veni un împărat, care va cuceri întreagă lumea.⁴⁾

*

Dar să venim la dovada care ne-am propus-o, că adevărat „*steaua dela răsărit*” n'a putut să fie un efect de al combinațiunilor astronomice înșirate mai sus.

Dacă Magii au venit din Persia, călătoria lor a trebuit să dureze cam patru luni,⁵⁾ iar dacă au venit din Chaldea, au trebuit să călătorească cam șaptezeci de zile⁶⁾. Este deci astronomice imposibil, ca încrucișarea acelor planete, sau cometa Halley să se manifesteze atâta timp aproape în același loc. Pe lângă aceea, aceste fenomene sau cometa — ori care ar fi fost —, n'ar fi putut să indice calea pe care să meargă acei cercetători, și mult mai puțin să arate locul unde era dumnezeescul prunc.

Steaua lui Mesia, steaua dela Răsărit, n'a putut fi deci o stea din sistemul nostru planetar, și cu atât mai puțin a putut fi o cometă. Stelele, pe cari le cunoaștem noi își au calea lor, dela care nu se abat, și sunt prea sus pentru a-ți putea arăta un drum, mai cu seamă unde este vre-o bifurcare sau vre-o încrucișare. Cometele de asemenea umblă prin înălțimi, pe calea croită de Făcătorul a toate, și după legi fixate tot de El.

Stelele, cometele și fenomenele planetare, putem zice cu toată probabilitatea că vor fi fost cunoscute adâncilor scrutatori ai astrelor, perși sau chaldei, și o stea sau o planetă nouă chiar, care suride noaptea pe cerul senin, de sigur că n'ar fi îndemnat pe înțelepții Magi să întreprindă o călătorie atât de anevoioasă, ca să caute pe acel nou-născut, împărat al Iudeilor, dacă n'ar fi fost însăși steaua extraordinară și îndemnul supranatural.

Putem susținea deci cu sf. Ioan Gură de aur,⁷⁾ Knabenbauer,⁸⁾ Gerhardt,⁹⁾ Fouard, Ruffini și cu toată tradițiunea bisericească veche, că steaua, care a condus pe Magi la Ierusalim și la Betleem, a fost o lumină extraordinară și minunată în formă de stea, nu la înălțimi nemărginite, cum a fost steaua produsă din încrucișarea planetelor Iupiter, Saturn și Marte, văzută de marele astronom Keppler în primăvara

³⁾ Vezi Aristotel, De caelo, II.

⁴⁾ Vezi G. Fouard, Vita din S. Gesù Cristo. Torino 1920. Vol. I pag. 97 98.

⁵⁾ Vezi Greswell, Disertations on a Harmony of the Gospel, vol. II. disert. 18.

⁶⁾ Sf. Ioan Gură de aur, Ad Stagir. II, 6.

⁷⁾ Homilia 6, 2 in Mathaeum.

⁸⁾ Commentarium in Evang. secundum Mathaeum, Paris 1923, vol. I pag. 134.

⁹⁾ Der Stern des Messias, Leipzig 1922, pag. 23.

anului 1604, ci probabil a fost în atmosfera noastră, nu departe de pământ, un meteor coborât din mâna lui Dumnezeu, care își urma calea croită nu de legile astronomice, ci de libera voință a Aceluia, a Cărui naștere venea să o vestească oamenilor.

Prof. Dr. Nicolae Lupu

S'a distrus și legenda comunistă. Alegerile parlamentare dela 12 Decembrie au mai distrus încă o legendă: legenda comunistă. Până acum era acceptată de toți credința, că partidul comunist este o forță. O forță, evident, nu în ansamblul politicii țării, dar o forță în sânul claselor muncitoare. Se credea — o credeau adversarii comuniștilor, ba chiar și unii dintre social-democrați, — că numai din cauza teroarei din decursul ultimilor opt ani, partidul comunist nu și-a putut alătura, pe față, masele muncitorești și nu a putut pătrunde în parlament. Legenda spunea, că muncitorimea este partizana ascunsă, timidă, a partidului comunist.

Au venit alegerile. Alegeri complet libere. Partidul comunist — sub firma blocului muncitoresc și țărănesc — a putut lupta deschis. A cheltuit milioane cu o propagandă absolut nestânjenită. Rezultatele? Nu numai că n'a câștigat cota de 2 la sută, dar în cea mai mare parte din județe a pierdut din voturile de anul trecut. În Basarabia, pe care mulți o credeau comunistă, abia au întrunit 2,000 de voturi. În Cadriater — nici măcar o mie. În București, capitala țării, oraș cu industrie mare — un număr rușinos de voturi.

Iată, cum s'a distrus o veche legendă și cât adevăr a fost în mărturisirea dlui Madgearu, la „*Dacia*”, când a afirmat că partidul comunist, împănăt de agenți de Siguranță, a fost inventat de liberali, fiind o forță a d-lui Romului Voinescu, cunoscutul șef al Siguranței din capitală.

Cărți & Reviste

MIHAI ROBU: *Vie împărăția ta*. Carte de rugăciuni. Ed. II („*Presa bună*”). Iași, 1929. Prețul?

Autorul, episcopul latin dela Iași, ne dă în această carte de aproape 300 pagini, în bună traducere românească, părțile în adevăr clasice ale rugăciunilor și cântărilor liturgice apusene, precum și o întreagă serie de alte rugăciuni și practice religioase ale bisericii latine. Pentru credincioșii români ai acestei bisericii, cartea Preasfințitului Mihai este un adevărat „*Vademecum*” al sufletului, oferind hrană bogată pentru toate lipsurile lui de ordin religios, dar ea poate aduce foleose sufletești din cele mai alese și credincioșilor bisericii noastre. Deosebit remarcăm frumoasele cântece religioase în versuri, cari ar putea fi utilizate și la noi.

GABRIEL PALAU S. I. — *N. Fântânaru: Hristos. Creștinul activ*. Editura revistei „*Observatorul*” Beișu, 1928. Prețul 30 Lei.

Imitând destul de bine forma, în care e turnată minunata carte alui Toma Kempis: „*Imitarea lui Hristos*”, autorul ne dă în lucrarea sa „*Întreagă substanța virtuților creștinești*” — cum atât de nimerit i-a caracterizat cuprinsul, la 1905, Card. Merry de Val —, și anume în felul că introduce vorbind cătră sufletul cititorului pe însuși Domnul nostru Isus Hristos. Episcopatul spaniol a primit această carte, apărută la Tortosa, cu mare însuflețire și în adevăr cuprinsul ei este atât de ales, încât nu putem decât să ne bucurăm, că o avem și în traducere românească. Păcat numai, că româneasca ei este prea puțin îngrijită, așa cât pe alocurea suferă din această cauză chiar și înțelesul. O nouă ediție, pe care o dorim cât mai apropiată, va trebui revăzută neapărat de cineva, care stăpânește mai bine limba română.

F. MOURRET și I. CARREYRE — *Dr. Alexandru Ciplea: Resumat al istoriei bisericii*. Evul vechiu (30—476). Editura societății „*Sfânta Unire*”. Gherla, 1928. Prețul?

Salutăm cu bucurie acest întâiu rod al societății noastre de editura „*Sfânta Unire*” din Blaj, care dacă și lasă de dorit din punct de vedere tipografic (lipsa caracterelor grecești, literă pe alocuri ștersă și prea puțin variată, precum și multe greșeli supărătoare, în-

cepând chiar cu numele de pe copertă al tipografiei), este totuși un început promițator, o prima rândunică de primăvară, care ne anunță roadele bogate ale verii. Cartea, de peste 250 pagini, este o bună traducere românească a unui manual de istorie bisericească, deosebit de bine apreciat în literatura franceză modernă. Adăugându-i-se și celelalte părți, în care am dori mai multă consecvență în scrierea numelor proprii, date acum în cea mai mare parte cu terminațiune latinească, va putea aduce reale foloase studenților dela Academiiile de teologie, deschizând și pentru alți intelectuali, cari nu stăpănesc limbi străine, paginile înrămătoare de suflet ale istoriei bisericii Domnului. Impărțită în capitole mărunte, cu subdiviziuni bine gândite, ea se citește foarte ușor, ceea ce va ușura mult învățământul istoriei bisericești.

DAMIAN STĂNOIU: Necazurile părintelui Ghedeon Editura „Cartea Românească”. București, 1928. Prețul 75 Lei.

După „Călugări și ispite”, care a ridicat pe autor dintr’odată între scriitorii de seamă ai neamului, volumul acesta ne dă, în același gen, povestea unui călugăr ieșit pentru traiu mai bun într’o parohie de sat, de unde se întoarce apoi, cumișit și sătul de experiențele ce-a făcut, la metana părăsita, cu gândul hotărât de a-i rămânea de acum credincios până la moarte. Cele povestite în acest volum se petrec mai mult în parohia Sătești dela țară, dându-ni-se în paginile lui icoana deosebit de interesantă a vieții unui preot călugăr în mijlocul unor buni credincioși dela sate.

CALENDARUL dela Blaj pe 1929. Tipărit și editat de „Unirea Poporului”, Blaj, 1928. Prețul 45 Lei; ediția pentru popor 20 Lei.

Deși apărut și anul acesta ceva mai târziu decât alte calendare, suntem siguri, că munca îngrijită și cu suflet a celor ce l-au întocmit, acum pentru a șasa oară, îi va asigura o completă desfacere. Ediția mare, pentru cler și intelectuali, cuprinde și acum — alături de „sematismul” deosebit de prețios și de obișnuitele notițe tipiconale ale păr. canonic St. Roșianu — o bogată și foarte interesantă cronică bisericească, o reală contribuție pentru istoricul de mâine al bisericii Urmează apoi partea, cuprinsă și în ediția pentru popor, cu articole de „învățătura și petrecere”, datorite condeiilor atât de apreciate din „Unirea Poporului”: A. Lupeanu-Melin, Iuliu Maior, Gavril Todica, Sandu Popii, Ioan Popu-Câmpeanu și alții, cari toți au dat în paginile acestui calendar părți din sufletul lor, dornic de a aduce cât mai multă lumină și cinstă în viața poporului nostru.

IR. HAUSHERR S. I.: Un grand mystique byzantin: Vie de Syméon le Nouveau Théologien (949-1022) de Nicetas Stéphanos „Orientalia Christiana” Nr. 45 (Iulie-Septembrie), 1928. Roma. Prețul 35 lire.

Intr’un mare volum de peste 300 pagini, păr. ie-zuit H. ne dă în această carte a minunatei colecții de studii și documente răsăritene, care este cunoscută „Orientalia Christiana”: viața unui mare mistic bizantin, a sf. Simion, noul teolog, scrisă de ucenicul său Nichită. Este prima ediție completă a acestei vieți deosebit de interesante, publicate paralel în originalul grecesc și în traducere franceză, adăugându-i-se, pe aproape 100 pagini, o bogată introducere a editorului. În această introducere se face amintire, între altele, și de cartea românească: Viețile sfinților, tipărită cu caractere slavone la Târgoviște, în 1835, unde viața sfântului nostru e cuprinsă sub numele: „Viața sf. Simeon Noului Bogoslov”. — Lucrarea aceasta este o nouă dovadă a interesului, ce se poartă la Roma literaturii bisericii răsăritene.

P. IONESCU-MOREL și I. DÂNCILĂ: Calendarul ostașului român pe 1929 Cu ilustrații de pictorul I. Anestiu. Editura Krafft & Drotleff. Sibiu, 1928. Prețul 20 Lei.

Autorii — cel dintâiu un locotenent colonel, iar al doilea un protolereu militar — fac parte din corpul didactic al școlii militare din Sibiu, fiind astfel în situația de a cunoaște cât mai deplin sufletul aceluia, pentru cari au întocmit, acum întâia dată, acest calendar. Cuprinde luminoase articole despre Regele Ferdinand, Regina Maria, despre Regentă, precum și o întreagă serie de pagini istorice, frumos și bogat ilustrate, din trecutul neamului nostru, cari se pot citi cu mult folos din partea oricărui ostaș al țării noastre. Cunoscuta editură de bun gust dela Sibiu și-a dat și ea partea ei de contribuție.

ROMUL BOILA: Organizația de stat. Considerațiuni teoretice. Organizația statului român în comparație cu organizația altor state. Cluj. 1928. Prețul 500 Lei.

Deși este un fel de nouă ediție a manualului dela 1920 „Dreptul constituțional român”, această carte are întregiri atât de importante în ce privește problemele, de mare actualitate pentru noi, ale organizației de stat, precum și sub raportul comparației lor cu întocmirile

similare ale altor state moderne, încât poate fi socotită drept o lucrare cu totul nouă și independentă. Pe 700 pagini, ea ne dă, într’o formă cu adevărat științifică, tot ce poate să intereseze în chestia, de care se ocupă. — Studenții universitari o pot avea, direct dela autor (Cluj, strada Băii 1), cu o reducere de 50 Lei.

VICTOR LAZĂR: Calendarul pentru popor al Asociațiunii pe 1929. Sibiu, 1928. Prețul 10 Lei.

Menit anume să fie răspândit în cercuri cât mai largi, calendarul acesta este cea mai ieftină carte de acest soi, deși are, în formatul mic cunoscut, aproape 200 pagini. Noul lui întocmitor, un profesor pensionar angajat în serviciul „Astrei”, i-a imprimat un timbru mai popular, care nu poate decât să promoveze răspândirea frumoaselor pagini de învățătura și petrecere, cuprinse în acest bun calendar.

SOCIETATEA DE MĂINE. An V, Nr. 22—4 (Decembrie). Revistă bilunară pentru probleme sociale și economice. Cluj (Calea Victoriei 51). Prețul 80 Lei.

Este un frumos și bogat număr festiv, închinat comemorării actului unirii dela 1 Decembrie 1918. O bună parte a cuprinsului privește acest jubileu, dar are și o întreagă serie de studii independente cari tratează chestiuni și probleme de importanță la ordinea zilei. Deosebit se remarcă un studiu mai lung și foarte bine documentat despre ocupațiunea locuitorilor din țara moților, datorit dlui P. Sucu, directorul liceului din Turda.

„VESTITORUL” An IV. Nr. 23 (Decembrie). Revistă de cultură religioasă. Abonamentul 200 Lei pe an. Oradea (Parcul Ștefan cel mare 8).

Este un frumos număr festiv, privind exclusiv jubileul unirii dela 1918, cu articole semnate Dr. Jacob Radu, Dr. Grigorie Pop, Dr. A. Tăutu, Dr. N. Flueraș și alți. Simpatice este mai ales gândul păr. redactor Dr. Tăutu de-a prezenta drept etape pregătitoare ale unirii noastre politice: încreștinarea latină făcută de sf. Nichita Remesianul și unirea noastră religioasă dela 1700.

Colectele noastre

Tipografia Bicsadului

După informațiile sigure ce avem, anul viitor, cel mai târziu prin Iunie-Iulie, noul așezământ cultural al bisericii noastre, tipografia dela mănăstirea Bicsadului, va fi un fapt împlinit. De aceea publicăm cu multă bucurie și contribuiriile mai nouă ale celor ce prin obolul lor tin să dea părinților baziliani de acolo putința de a deschide tipografia, în condiții, cari să-i asigure pe deplin vitalitatea.

Utimele contribuiri sunt acestea:

Profiștea protopopiatului Alba-Iulia	Lei 2070 —
Profiștea protopopiatului Cojocna	„ 1800 —
Profiștea protopopiatului Lujerd	„ 1200 —
Parohia Giurtelecul Hododului	„ 580-50
Vateriu Paveloni, preot, Boușarul inferior	„ 500 —
Quintiliu Bordan, preot	„ 500 —
Cornel Oțel, preot, Buciumi	„ 500 —
Iuliu Trușia, adm. protopopesc. Clucea	„ 300 —
Augustin Caba, preot, Someș-Guruslău	„ 200 —
Emil V. Degan, preot, Budinș	„ 200 —
Teofil Băliban, profesor, Șimleul Silvaniei	„ 200 —
Societatea preasf. Inimi a lui Isus, Unimăt	„ 100 —
Ștefan Iliczky, preot, Budești	„ 100 —
Parohia Comana de jos	„ 50 —

Până la deschiderea tipografiei mai este o jumătate de an, în care timp continuă a fi binevenite și contribuiriile altora, cari tin ca începutul călugăresc dela Bicsad să prindă rădăcini cât mai puternice în viața bisericii noastre.

II.

Mănăstirea Lupșa

S’a început cu bine și colecta inițiată din partea P. Ven. Ordinariat arhidiecezan — îmbrățișată de asemenea cu toată caldura din partea noastră —, pentru refacerea mănăstirii Lupșa din Munții apuseni.

Iată sumele ce-au intrat până acum în acest scop:

Dr. Alexandru Rusu, canonic mitropolitan, Blaj	Lei 1000
Colectă dela parohia Cluj-Mănăstur I	„ 800
„ „ „ Ghimeș-Jăget	„ 800

Colectă dela parohia Buciumșasa	„ 400
„ „ „ Veștem	„ 250
„ „ „ Ludoșul de Mureș	„ 240
„ „ „ Lunca	„ 235
„ „ „ Zlatna	„ 200
„ „ „ Șercaia	„ 200
„ „ „ Mocira	„ 200
„ „ „ Șincai	„ 200
„ „ „ Blaj II	„ 200
„ „ „ Feneș	„ 150
„ „ „ Abrud	„ 150
„ „ „ Petringeni	„ 100
„ „ „ Reghin	„ 100
„ „ „ Cipăieni	„ 105
„ „ „ Tușin	„ 100
„ „ „ Cicud B.	„ 100
„ „ „ Căpușul de Câmpie	„ 100
„ „ „ Lechința de Mureș	„ 100
„ „ „ Odorheiu	„ 100
„ „ „ Roșia de secăș	„ 100
„ „ „ Nucet	„ 75
Dșoara Libia Domșa	„ 65

Primele ajutoare trimise Oficiului protopopesc al Roșiei (cu sediul în Zlatna) nu sunt deci prea însemnate, dar opera odată începută, sperăm să meargă înainte, aducând mereu noi sume în serviciul unui gând din cele mai bune. Sentimentele cari ne stăpănesc pe toți în aceste zile ale serbătorilor Nașterii Domnului, pot contribui, și ele în mare măsură, la înviorarea colectei.

Sumele sunt a se trimite deadreptul la adresa Of. prot. din Zlatna, dar pot veni și pe adresa „Unirii”, care se va îngriji să fie trecute la destinație.

Știri mărunte

Cadoul obișnuit La acest număr se alătură, drept cadou de serbători, micul Calendar al „Unirii”, care dorim să fie primit cu dragostea cu care-l trimitem.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe păr. *Iosif Bogdan* paroh la Vințul de sus, iar pe păr. *Patriciu Vlaicu* adm. parohial la Sfăraș.

Concurs. P. O. Ordinariat arhidiecezan publică, cu term. nul de 10 Ianuarie 1929, concurs la parohiile: *Beldiu* și *Ocișoara* (prot. Aud), *Spătac* (prot. Baj), *Sălcuța* (prot. Cătina), *Șarmaș* (prot. Gurgeu), *Ernea* (prot. Ibașfalău), *Șeușa* (prot. Ludus) și *Mărtinești* (prot. Turda).

Locate. La Crăciun va predica în catedrală Mgr. *Dr. Alexandru Rusu*, canonic, a doua zi de Crăciun păr. *Dr. Nicolae Lupu*, profesor, în ziua sf. Ștefan Mgr. *Ștefan Roșianu*, canonic, iar Dumineca viitoare, cea înainte de Botezul Domnului, Mgr. *Dr. Ioan Coltor*, canonic.

— Dumineca trecută, în legătură cu *adunarea generală a reuniunii femeilor*, prezidată de dna *Georgina Muntean* — însemnând o nouă etapă în viața acestei viguroase asociații de femei —, s’a ținut și o conferință a dlui Dr. G. Preda, vicepreședintele „Astrei”, care a prezintat rezultatul experiențelor sale câștigate într’o călătorie prin Spania. Însoțită cu proiecțiuni luminoase, conferința a plăcut foarte mult publicului care a ținut s’o asculte.

— Miercuria trecută s’a aranjat la Internatul de fete al școlilor noastre secundare, un *drăguș festival al pomului de Crăciun*, la care a participat și public din afară.

Conferință episcopescă. Pe ziua de mâine s’a convocat din partea păr. mitropolit Vasile o conferință episcopescă, aici la reședința mitropolitană din Baj.

Cereșeștii. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: Comandantul Mării Legiuni, intenționează ca în timpul vacanței Crăciunului să țină, la O. N. E. F. (București, str. Maior Ene) sub înaltul patronaj al A. S. Reșei și principele Nicolae, înalt Regent, o consfătuire cu privire la stabilirea unui plan de lucru pentru viitor, precum și a hotărâri asupra diferitelor propuneri în legătură cu bunul mers al Asociației. Cu onoare sunt rugați,

pe această cale, toți inspectorii de ținuturi, comandanți de legiuni de cohorte, ce doresc să participe la această consfătuire să anunțe, pe adresa de mai sus, Direcțiunea Cercetașilor. — Consfătuirea va avea loc probabil între 2 și 5 Ianuarie 1929.

† **Victor Comes**, notar comunal în Vasad (eparhia Orăzii), satul de origine al fostului mitropolit Vancea, s'a stins la 26 Noemvrie c. în anul 52 al vieții și 23 al fericitei sa'e căsătorii. Bun creștin mirean, adormitul în Domnul a fost tot timpul abonat credincios al „Unirii”. Il deplâng numeroase rudenii. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

Din prilejul serbărilor Nașterii Domnului, urăm tuturor prietinelor și cititorilor „Unirii” multă voie bună și sănătate. — Nașterea lui Hristos, să ne fie de folos!

P. Scorbureni. Alceva este cenzura, cu „Nihil obstat”-ul ei, și alceva este „Imprimatur”-ul autorității bisericesti. Prima este judecata censorului încredințat cu revederea manuscrisului, și „Nihil obstat”-ul pe care-l dă, și de care el răspunde, înseamnă că n'a găsit în ms. respectiv nimic ce ar putea fi excepționat din punctul de vedere al credinței și moralei creștine. În baza acestei păreri autorizate a censorului, vine apoi autoritatea bisericească și învoeste autorului dreptul de a putea tipări manuscrisul. E limpede, prin urmare, că pentru a arăta, că o carte apare cu învoirea și aprobarea autorității bisericești, trebuie să i-se pună ambele aceste clauzuri; prima va fi semnată de cel ce a cenzurat-o, iar a doua (cu număr oficial) de episcopul competent, sau de vicarul său. Cărțile scoase de călugări trebuie să aibă și aprobarea superiorului propriu. Așa se face, pe întreagă linia, în toată biserica apuseană și orice abatere dela aceasta normă cum avem destule în biserica noastră — este o greșală, care vine, evident, de acolo, că noi n'avem încă o lege, care să normeze în amănunte această chestiune.

C. Lugoș. Pentru a vedea cât de mult s'au schimbat lucrurile, vă prezintăm aici Romătoarele șire, primite dela un preot ortodox din Romani, cărora, firește, n'am ținut să le răspundem decât prin aceasta afișare a lor. Iată ce ni-se scrie: „Domnilor, Vă rugăm a ne trimite informațiuni cu privire la primirea în sânul bisericii DVoastre. Aceste informațiuni să se refere la persoanele cari au la bază și cursuri teologice, să se specifice avantajile și dezavantajile. Cu respect...” Era să dăm și numele, dar acela, evident, nu împoartă. La dorință putem arăta însă oricui originalul.

M. Timișoara. Atâta știam și noi, fiindcă am fost avertizați de cineva, care are, se vede, interesul să caute nod în papură. Ne-ar fi plăcut deci să ni-se fi dat un excerpt mai larg al vorbirii, pentru a putea cunoaște contextul, fără de care e greu să faci o judecată. Mai ales, că omul nu pare a fi animat de sentimente ostile față de biserica noastră. Pe urmă să nu uităm poezia: „O frunză veștedă, nu-ți dă cuvânt să zici că-i toamnă...”

T. Mineu. Am primit abonamentul pe 1929. În chestia de care întrebați am avizat societatea „St. Unire”.

Oficiul parohial. Bârsăul de jos. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonamentul pe anul curent.

I. Stăna. Am primit 300 Lei. Achitat până în 30 VI 1928. Adresa am schimbat-o.

Dr. M. Beiuș. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Zăbran. Am primit abonamentul pe 1928.

Dr. R. Geoagiul de jos. Vom colinda altădată.

AVIZ

Aducem la cunoștința On. Publica din Blaj și jur, că conducătorul Cooperativei „Ajutorul” dl Oct. Dragea, a rămas și pe mai departe în serviciul Cooperativei, iar prăvălia dlui am preluat-o noi.

Rugăm onoratul public a-i da încrederea și pe mai departe.

Serviciu prompt. Prețuri ieftine.
(645) 1-1 Cooperativa „AJUTORUL”

Se caută bucătar sau bucătăreasă

La Internatul Școlii Normale de băieți din Blaj, este vacant postul de bucătar, sau bucătăreasă. Cererile se vor înainta, în scris, Direcțiunii Internatului, până la 1 Ianuarie 1929.

(635) 3-3

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vesminte din cele mai bune ștofe.

Prapori de mătasa din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cadelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr.

Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6

(97) 55-?

BATOZE de ramă de oțel și rulmenți de bile duble
M. A. V.

APARATE de despicat și treerat trifoiu montabile pe toba

LOCOMOBILE de benzină-petrol
TRACTOARE de petrol W. D. Hanomag cu plug de 3 brazde

INSTALAȚIUNI DE MORI — MOTOARE
DIESEL „NAȚIONAL”

Automobile Mercedes-Benz, Overland-Whippet Willys-Knight

Reprezentanță Regională a Fabricii de Mașini Agricole Máv. Budapesta

AUTO GLOB

Cluj, str. Regina Maria 33 — Telefon 27.

(388) 3-3

Condițiuni de plată favorabile

Condițiuni de plată favorabile

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SOHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, executate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 13-?

Primesc
șoșoni și galoși

pentru

reparat

„MINERVA”

Magazie de piele
BLAJ

2-3

Batoze Typul cel mai nou

Tractoare

Instalațiuni de moară

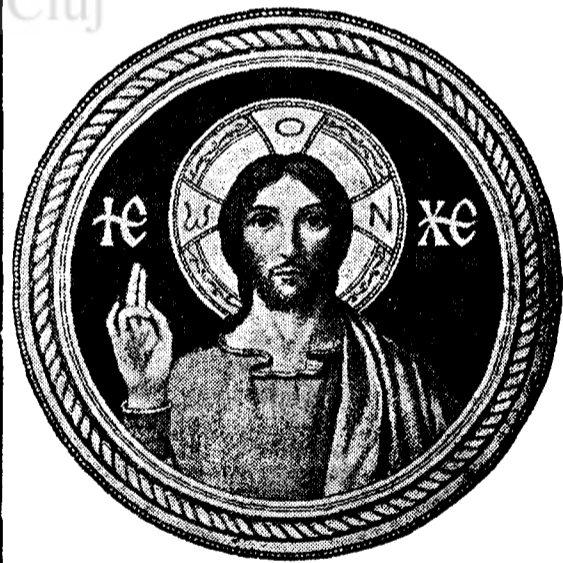
S. A. Română pentru Comerț de Mașini Agricole

Cluj, Str. Regina Maria Nr. 45

Reprezentanța generală pentru România al fabricii

Első Magyar Gazdasági Gépgyár,
BUDAPESTA

(987) 4-?

Antoniou Zeiler

pictor academic

execută

ICONOSTASE

și orice altă pictură
pentru biserici românești

Atelier fondat în 1903

BLAJ jud eșul Târnava-mică

RECLAMA

este sufletul comerțului